

VI międzynarodowe kolokwium zoologii gleby (Uppsala, Szwecja, 21-25 VI 1976 r.)

Kolokwium obradowało pod hasłem „Organizmy glebowe jako komponenty ekosystemów”. 136 osób reprezentowało 27 krajów. Z Polski było 8 osób, w tym 4 zaproszone przez współpracujące instytucje szwedzkie.

Każdy dzień konferencji poświęcony był osobnemu tematowi, których razem było cztery: 1 — struktura zespołów i organizacja nisz w systemie gleby, 2 — rola organizmów glebowych w krążeniu biopierwiastków, 3 — korzenie roślin w systemie glebowym, 4 — symulacyjne modele zależności organizmów glebowych i ich środowiska.

Przeładowania programu referatami uniknięto organizując demonstrację części prac na tzw. poster session. Zwraçała uwagę bardzo prosta, a jednocześnie funkcjonalna technika demonstracji. Na dużej sali zsunięto parami stoły, zaciskając między nie wystającą na 1 m wzwyż płytę pilśniową. Opatrzona numerem płyta służyła do prezentacji tytułu i wykresów pracy. Prezenter siedział obok przy stole, a dla małomównych na stole leżało 3—4-stronicowe streszczenie, które ewentualnie można było w ciągu kilku minut powielić w kancelarii.

Na kolokwium przedstawiono 57 referatów i 52 prace w ciągu poster session.

Na pierwszym posiedzeniu, któremu przewodniczył J. M. Anderson (Anglia), referaty były poświęcone organizacji zespołów fauny glebowej (i poszczególnych jej grup) przy różnej zmienności czynników fizycznych i chemicznych. Część prac dotyczyła warunków klimatu umiarkowanego (Anderson — Anglia, Athias-Binche — Francja, Davis — Anglia, Kaczmarek — Polska, Perel — ZSRR, Rudzka — Polska, Selga — Hiszpania), część warunków ekstremalnych występujących na Alasce, Antarktydzie i Tasmanii (Delettre i Trehen — Francja, Friend i Richardson — Australia, Maclean — Dania). Przedstawiono tu również adaptacje bioenergetyczne do niskich temperatur (Block — Anglia) i stymulujący wpływ zera mezofauny na rozwój grzybów (Parkinson — Kanada).

Drugiemu posiedzeniu przewodniczył D. Reichle (USA). Referaty na temat krążenia biopierwiastków dotyczyły znaczenia mikroflory (Gołębiowska i Ryszkowski — Polska, Flangan — USA, Filip — RFN), pierwotniaków glebowych (Couteaux — Francja) i dżdżownic (Ausmus — USA, Bouche — Francja, Krivolutsky i Pokarzewsky — ZSRR, Zisi — Węgry), a także fauny glebowej związanej pokarmowo z grzybami (Swift — Anglia, Van der Drift — Holandia) lub bakteriami (Kozlovskaja i Striganova — ZSRR). Zwraćano oczywiście uwagę na polepszanie się struktury gleby pod wpływem działalności fauny i na rolę fauny w procesach humifikacji i mineralizacji (Cromack — USA, Ausmus — USA, Reichle — USA).

Trzeciemu posiedzeniu poświęconemu roli korzeni roślin w systemie glebowym przewodniczył R. H. Estey (Kanada). Omawiano wszechstronnie rolę korzeni jako „organizatorów” życia fauny glebowej (Coleman — USA, Curry — Irlandia,

Edwards i Lofty — Anglia, Estey — Kanada, Magnusson — Szwecja). Przedstawiono zmiany chemiczne zachodzące wokół korzeni (Darbyshire — Anglia, Vancura i Prikryl — CSRS), jak również metabolizm owadów żerujących na korzeniach (Schauermann — RFN).

Czwartemu posiedzeniu przewodniczył T. Berthet (Belgia). Przedstawiono różnego typu modele i analizy współdziałania gatunków i całych grup fauny i mikroflory gleby. W dyskusji podkreślono, że każdego typu współzależność organizmów można przedstawić w postaci modelu o różnym stopniu dokładności (Berthet — Belgia, Bouché — Francja, Gregoire-Wibo — Belgia, Hunt — USA, Lavell — Francja, Rennie — Anglia, Stevens — Belgia).

Sesja zamykająca, której przewodniczył jeden z seniorów wśród zebranych w Uppsali specjalistów od fauny glebowej, J. E. Satchell, poświęcona była historii rozwoju tej gałęzi nauki, z nieco filozoficznymi refleksjami na temat mnogości form edafonu, zagadki ich powstania i współistnienia (Ghilarov — ZSRR) oraz perspektywicznemu szkicowi obrazującemu przeobrażenia znanych typów gleb w różnych warunkach klimatycznych pod wpływem integrującej działalności fauny glebowej (Satchell — Anglia).

Na poster session zwróciło uwagę kilka bardzo ciekawych prac dotyczących: rozwoju i sukcesji fauny w sztucznych glebach utworzonych z mułu ściekowego i mielonej kory drzew (Huhta — Finlandia); polepszenia mechanicznej struktury gleb i ich chemicznego odczynu przez faunę (Anderson — Anglia, Pętał i inni — Polska, Remacle — Belgia); regulacji stosunków liczebności mezofauny glebowej przez drapieżce (Kajak, Jakubczyk — Polska, Ernsting — Holandia); wreszcie różnego udziału grup fauny glebowej w procesie rozkładu materii organicznej zależnie od typu gleby i działania pestycydów (Hassal — Anglia, Lundkvist — Szwecja, Müller — NRD, Olechowicz — Polska, Swift i inni — Anglia).

Jako uzupełnienie kolokwium zorganizowano zwiedzanie domu Linneusza, który prawie całe życie spędził ze swoją liczną rodziną w małej wiosce położonej około 20 km od Uppsali. W samej Uppsali jest po dziś dzień nieduży ogród, otaczający muzeum (niestety w remoncie), w którym rosną rośliny opisane przez Linneusza. Zaproszono także uczestników kolokwium na uroczystość poświęconą dniu lata (midsummer celebrations) na placu zabaw w Starej Uppsali. W takt ludowej kapeli rozbawiony korowód dzieci i dorosłych śpiewał i tańczył coś w rodzaju „Ojciec Wirginiusz uczył dzieci...”, co zapewnia każdemu pomyślność na następny rok. Uczestnicy kolokwium oczywiście tańczyli także.

Materiały kolokwium mają ukazać się niedługo pod tytułem „Soil organisms as components of ecosystems” (Proc. VI int. Soil Zoology Colloquium, Eds. Lohm, H., Persson, T., Ecol. Bull. Stockholm, Vol. 25).

M. Kaczmarek